

ENABLE:

EEN PROGRAMMA MET EEN
HOLISTISCHE BENADERING OM PESTEN
TE VOORKOMEN EN EEN POSITIEF
KLIMAAT TE CREËREN

ENABLE (European Network Against Bullying in Learning and Leisure Environments) wil pesten op school en in de vrijetijdsumgeving voorkomen en wil bijdragen aan het welzijn en welbevinden van kinderen van 11 tot 14 jaar. Daarbij wordt voornamelijk ingezet op leerlingbemiddeling en op de ontwikkeling van sociale en emotionele vaardigheden. ENABLE, dat gefinancierd wordt door de Europese Commissie, kan rekenen op de kennis en de expertise van zes Europese partners en 10 leden van een Denktank, om dit innovatieve programma mee vorm te geven.

enable

empower children. eliminate bullying.

Willen jullie als school graag preventief werken aan een positief schoolklimaat, waar er geen plaats is voor pesten en ongewenst gedrag?

- ▶ Voelen jullie wel iets voor en holistische aanpak met alle betrokkenen en met specifieke aandacht voor leerlingbemiddeling, maar weten jullie niet goed hoe hieraan te beginnen?
- ▶ Vinden jullie het een meerwaarde om niet enkel Vlaamse, maar ook Europese inzichten te kunnen gebruiken?
- ▶ Worden jullie ook overspoeld met materiaal tegen pesten en zie je door het bos de bomen niet meer?

Twijfel niet langer en contacteer Enable, zodat er een medewerker kan langskomen op school, die het project in een oogwenk en kosteloos kan implementeren. Bovendien zal deze 'ambassadeur' met jullie een echt pakket op maat uitwerken, zodat de school optimaal kan genieten van de voordelen van dit project, zonder al te veel extra werklast voor de leerkrachten! Met een programma op maat en een cascade-model kan er ingespeeld worden op de actuele behoeften maar kan er ook de volgende jaren nog volop ingezet worden op een positief en aangenaam schoolklimaat.

ENABLE hanteert een holistische en duurzame benadering om pesten terug te dringen, door zowel leerlingen, leerkrachten als ouders/opvoeders te betrekken. Het project leert deze doelgroepen aan hoe ze pestproblemen kunnen aanpakken en welke doeltreffende maatregelen er bestaan om pestgedrag te voorkomen en de impact ervan tot een minimum te beperken.

ENABLE erkent en vertrekt vanuit het vermogen van kinderen en jongeren om elkaars acties en gedrag te beïnvloeden. Gebaseerd op wetenschappelijke en beproefde methodes en via een innovatief programma brengt het project de nodige kennis bij over pesten en reikt het de nodige handvaten aan om een verschil te kunnen maken in een schoolomgeving. Het project heeft aandacht voor iedereen en richt zich tot alle betrokkenen, zowel de pesters, de slachtoffers, bijstaanders en iedereen die getuige geweest is van pestgedrag.

De unieke benadering van **ENABLE** combineert sociaal en emotioneel leren (SEL) met ondersteuning door leeftijdsgenoten (Leerlingbemiddeling). De training en het beschikbare materiaal van het project brengen leerkrachten de nodige vaardigheden, kennis en vertrouwen bij om een efficiënt Leerlingbemiddelingssysteem op te zetten in hun school en de sociaal-emotionele vaardigheden van hun leerlingen verder te ontwikkelen.

Via SEL-lessen en de activiteiten van de Leerlingbemiddelaars stimuleert **ENABLE** kinderen en jongeren om hun eigen gedrag en dat van hun leeftijdsgenoten kritisch onder de loep te nemen en helpt hen te begrijpen welke impact hun woorden en daden op anderen kunnen hebben. Uiteindelijk creëert dit een cultuur waarbij leerlingen hun mening geven over pesten, eigenwaarde ontwikkelen, elkaar steunen en elkaars verschillen respecteren.

Het educatief trainingspakket van ENABLE

Het trainingspakket of –programma van ENABLE is materiaal dat gratis aangeboden wordt. Het pakket zal bijdragen aan een ondersteunende en inclusieve klas- en schoolomgeving waar leerlingen helemaal zichzelf kunnen zijn.

“SEL”- materialen (Sociaal en Emotioneel Leren)

SEL-projecten zoals ENABLE kunnen pesten en victimisatie terugdringen en het kan de psychologische, sociale, en intelligentie-ontwikkeling verbeteren van zowel de kinderen die gepest worden als degenen die aanzetten tot of deelnemen aan pesten.

Een reeks van trainingen of lessen van telkens één uur helpt **leerkrachten** bij het ontwikkelen van de communicatieve vaardigheden en de sociale

strategieën die leerlingen nodig hebben wanneer ze met potentiële pestsituaties geconfronteerd worden. Deze 'lessen', die geschreven werden door de bekreunde Britse educatieve liefdadigheidsinstantie SWGfL (South West Grid for Learning), zijn gebaseerd op succesvolle strategieën uit de hele wereld. De onderwerpen van deze lessen zijn afgestemd op een aantal workshops voor **leerlingbemiddelaars**.

Dit materiaal wil zowel de betrokkenheid als de nieuwsgierigheid van leerlingen wekken, en focust op de vier verschillende domeinen van emotionele intelligentie:

Zelfbewustzijn

begrijpen hoe we ons voelen en waarom; een emotionele woordenschat uitbouwen om onze gevoelens uit te drukken en vertrouwd te worden met de signalen van ons eigen gedrag

Zelfbeheersing

gepast reageren op onze eigen emoties en hier positief mee omgaan door het ontwikkelen van een aantal persoonlijke vaardigheden

Sociaal Bewustzijn

emoties van anderen, waaronder leeftijdsgenoten, herkennen; sociale signalen en situaties herkennen en positieve reacties ontwikkelen

Sociale Beheersing

het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden om potentiële pestsituaties positief te kunnen beïnvloeden. Groepsdoelen voorstellen om een positief schoolklimaat te creëren

Een pakket voor **ouders/opvoeders** wil aan ouders/opvoeders uitleggen hoe ze de veiligheid van hun kind zowel online als offline kunnen waarborgen. Dit pakket bevat ook activiteiten waarmee leerlingen thuis verder kunnen bouwen op wat ze op school geleerd hebben.

Workshops voor Leerlingbemiddelaars

Bij leerlingbemiddeling binden leerlingen samen de strijd aan tegen pesten en helpen ze alle betrokkenen omgaan met de impact van dit pestgedrag. Leerlingbemiddelaars organiseren campagnes en activiteiten om hun leeftijdsgenoten te informeren over pestgedrag, hoe ermee om te gaan en ervoor te zorgen dat de medeleerlingen zich veilig en gesteund voelen op school.

Onderzoek heeft aangetoond dat leerlingbemiddelings-systemen zowel voor de school als voor de leerlingbemiddelaar zelf, een aantal voordelen hebben:

Leerlingen praten vaak liever met iemand van hun eigen leeftijd en hebben meer gemeen met iemand van hun eigen leeftijd. Leerlingbemiddelaars kunnen dus waardevolle ondersteuning bieden aan leerlingen die het slachtoffer zijn van pestgedrag.

Leerlingen weten vaak beter wat er gaande is in de groep en kunnen pestproblemen dus sneller opmerken dan het schoolpersoneel.

Door hun verantwoordelijkheid als leerlingbemiddelaar ontwikkelen leerlingen vaak ook andere vaardigheden zoals een toename in het zelfvertrouwen, een gevoel van verantwoordelijkheid, en leren ze actief luisteren en empathisch zijn.

De workshops voor leerlingbemiddelaars van ENABLE werden ontwikkeld en geschreven door The Diana Award, een toonaangevende en zeer ervaren liefdadigheidsinstantie uit Groot-Brittannië, gericht op het ontwikkelen van educatief materiaal voor kinderen en jongeren in schoolomgevingen. De workshops bieden de school alles wat ze nodig heeft om in de eigen omgeving een doeltreffend leerlingbemiddelingsstelsel uit te bouwen. Ze omvatten een plan voor een opleiding van één dag (of meerdere korte momenten) om begeleidende leerkrachten te trainen en een aantal sessies van een uur waarin de betrokken leerlingen de vaardigheden ontwikkelen die ze nodig hebben als leerlingbemiddelaar. De activiteiten of programma's die het meest succes hebben, worden geleid door de leerlingen zelf; daarom zijn er ook materialen die specifiek op de leerlingen gericht zijn en diverse ideeën en activiteiten bevatten rond verschillende thema's zoals veiligheid online, racisme en respect voor elkaars verschillen.

empower children. eliminate bullying.

Centre for Digital Youth Care (CfDP),
Denemarken

<http://cfdp.dk/enable-european-network-against-bullying/>

South West Grid for Learning (SWGfL),
Verenigd Koninkrijk

<http://swgfl.org.uk/products-services/esafety/enable>

European Schoolnet,
België

<http://enable.eun.org>

Diana Award,
Verenigd Koninkrijk

<http://www.antibullyingpro.com>

**Suradnici
u učenju
ucitelji.hr**

Partners in Learning,
Kroatië

<http://ucitelji.hr/Naslovnica/Enable.aspx>

for Adolescent Health (F.A.H.)
For Adolescent Health,
Griekenland

<http://youth-life.gr/index.php/el/>

Geassocieerde partners

NEEM DEEL AAN HET ENABLE-NETWERK

en zorg dat uw leerlingen veilig, productief en gelukkig zijn op school

#EnableEU

EnableEU group

<http://enable.eun.org>

This project is co-funded by
the Daphne Programme of the
European Union.

Deze publicatie kwam tot stand met de financiële steun van het Daphne Programma van de Europese Unie. De inhoud van deze publicatie valt onder de exclusieve verantwoordelijkheid van European Schoolnet en zijn partners en kan op geen enkele manier geïnterpreteerd worden als de visie van de Europese Commissie.

Verantwoordelijke Uitgever: European Schoolnet